شیفای دڵان

بە ڕەواندنەوەی گومانی مەدخەلی ومەللاکان

نووسەر : مامۆستا ئوسامە تەوحیدی (شارەزووری)

شیفـای دڵان بە ڕەواندنەوەی گومانی مەدخەلی ومەلاکان کە چەند فەرموودەیەکیان هێناوە خەڵـك لەجیــهاد سار ئەکەنەوە بۆئەم سەردەمە لەکاتێـکدا ئەو فەرموودانە مانایەکی تریان هەیە

دەڵێن پێغەمـبەر ﷺ فەرموویەتی :

(فِتَنًا كقطعِ اللَّيلِ المظلِمِ يصبِحُ الرَّجلُ فيها مؤمنًا ويُمسي كافِرًا ويُمسي مؤمنًا ويصبحُ كافرًا القاعدُ فيها خيرٌ منَ القائمِ والقائمُ فيها خيرٌ من الماشي والماشي فيها خيرٌ منَ السَّاعي فَكَسِّروا قِسِيَّكم وقطِّعوا أوتارَكُم واضرِبوا بسيوفِكُمُ الحجارةَ فإن دُخِلَ علَى أحدِكُم فليَكُن كخيرِ ابنَي آدمَ)

[صحيح ابن ماجه]

فیتنەیـانێک بەڕێوەیە وەکـ شەووێکی تاریــک باڵ دەکێشێت کەلەو ڕۆژانەدا پیاو ڕۆژدەکاتەوە باوەڕدارە ئێوارەی لێ دێت کافر دەبـێت کەسـێ کەدانیشتوە باشترە لەوەی بەپێوەیە ئەوەشی بەپێوەیە باشترە لەوەی هەنگاوی بۆدەنێت ئەوەی هەنگاو ئەنێت باشترە لەوەی بەپەلە بۆی ئەچێت جا لەو ڕۆژەدا ئێوە تیروکەوانەکەتان بشکێنن وشمشێرەکانتان بشـکێنن ئەگەر کەسـێ هاتە سەرتان ئێوە وەکـ کوڕە باشەکەی ئادەم بکەن (کەبراکەی خۆی وت ئەگەر تۆ بشمکوژیت من تۆ ناکوژم).

دەڵێـن ئەمڕۆ سەردەمی فیتنەیە ولەسەردەمی فیتنەش نابێت جیهادبـکرێت ؟

لەوەڵامـدا ئەڵێین سەردەمـی فیتنە مەبەست پێی فیتنەی نێوان موسـڵمانانە نەکـ موسڵمان چەک دانێت و کوفر وڵاتەکانمان داگیربکات وپێیان بڵێین ئەگەر بـــشمان کوژن ئێمە دەستان لێ بەرزناکەینەوەچونکــە لەناو فەرموودەکەدا هاتوە ـدەفەرموێت :

(فإن دُخِلَ علَى أحدِكُم فليَكُن كخيرِ ابنَي آدمَ)

ئێوە وەکـ کوڕە باشەکەی ئادم بکەن(کەبراکەی خۆی وت ئەگەر تۆ بشمکوژیت من تۆ ناکوژم. کەواتـا باسی شەڕی نێوان براکانە (کەئیمانداران برای یەکن کـــافران برای ئێمە نین تابەبرا بشوبهنرێن)

مەبەست پێی شەڕی نێوان موسڵمانانە کە ئامانج لەوشەڕکردنە ڕون نیە ونازانرێت لەپێناو چیـدایە پێغەمبەر ﷺ ـدەفەرموێت:

(يكثر القتل يوم القيامة ولا يعرف من قتل فيما قتل ، ولا يعرف القاتل لماذا قتل ، ويكون القاتل والمقتول في النار) [رواه مسلم (2908)]

واتــا : کوشتار زۆرە بێت لەڕۆژانی قیامەت ئەوەی کوژراوە نازانێت لەبەرچی کوژراوە ئـــەوەشـی بکوژە نازانێت بۆچی دەکوژێت وە کوژراو بکوژ لە ئاگردان

چونکە کوژراویش نیەتی هەبوە بکوژ بکوژێت بەڵام بکوژەکە پێش کەوتوە لەکوشتنی).

أبي موسى الأشعري رضي الله عنه دەیگێڕێتەوە کەکاتێ پرسیار لە پێغەمبەر کرا (الهرج) چیە ؟ پێغەمبەر ﷺ فەرموویەتی:

(قال : الْكَذِبُ وَالْقَتْلُ . قَالُوا : أَكْثَرَ مِمَّا نَقْتُلُ الْآنَ ؟ قَالَ : إِنَّهُ لَيْسَ بِقَتْلِكُمْ الْكُفَّارَ ، وَلَكِنَّهُ قَتْلُ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ، حَتَّى يَقْتُلَ الرَّجُلُ جَارَهُ ، وَيَقْتُلَ أَخَاهُ ، وَيَقْتُلَ عَمَّهُ ، وَيَقْتُلَ ابْنَ عَمِّهِ . قَالُوا : سُبْحَانَ اللَّهِ ! وَمَعَنَا عُقُولُنَا ؟ قال : لَا ، إِلَّا أَنَّهُ يَنْزِعُ عُقُولَ أَهْلِ ذَاكَ الزَّمَانِ ، حَتَّى يَحْسَبَ أَحَدُكُمْ أَنَّهُ عَلَى شَيْءٍ وَلَيْسَ عَلَى شَيْءٍ) [رواه أحمد " المسند " (32/409) وصححه المحققون]

درۆو وکوشــتنە وتیان لەوکوشتنە زیاترە کەئەمڕۆ ئێمــە دەیکەین ؟ پێغەمبەر ﷺ فەرمووی ئەوکوشتنە ئەوەنیە شەڕی کافران بکـەن بەڵکـو خۆتان لەنێوان خۆتان یەکتری دەکوژن تاوای لێ دێت پیاو هاوسێەکەی خۆی دەکوژێ وبراکەی خۆی دەکوژێت ومامی خۆی و ئامۆزاکەی خۆی دەکوژێت وترا سبحان الله ئایا لەو ڕۆژە خاوەن ئـەقڵین ؟ فەرمووی نەخێر ئەقڵ لەخەڵکی ئەوسەردەمە هەڵدەگیرێت تاوای لێ دێت هەریەکێ لەوان وادەزانێت لەسەر هەقە و بەڵام لەسەر هیچ نـیە .

ئیمام ــی القرطبي رحمه الله ــدەفەرموێت :

(بيَّنَ هذا الحديث أن القتال إذا كان على جهل من طلب دنيا ، أو اتباع هوى ، فهو الذي أريد بقوله : (القاتل والمقتول في النار)[فتح الباري " (13/34)]

ئەم فەرمووده ڕونیدەکاتەوە کەئەگەر جەنگکردن لەسەر نەفامیەت و دوونیا ویستی و شوێنکەوتەی ئارەزووبێت ئەوا فەرموودەکە دەیگێرێتەوە کەفەرمووی (بکوژ و کوژراو لەدۆزەخ ـدان).

ئیمام ــی النووي رحمه الله ــدەفەرموێت :

(وأما كون القاتل والمقتول من أهل النار فمحمول على من لا تأويل له ، ويكون قتالهما عصبية ونحوها) [شرح مسلم " (18/15)]

مانای ئەوەی بکوژ وکوژراو لەدۆزەخ ـن تەفسیردەکرێت بۆسەر ئەوکەسانەی کەوا تەئویلێکی دیــنیان نیە بۆکارەکەیان وە شەڕکردنەکەیان لەپێناو دەمارگیری جاهلیەت وهاوشێوەکانیەتی.

کەواتــا ئەگەر لەنێوان موسڵمانان (دووکۆمەڵی مووەحید شەڕ ڕوویدا لەپێناو پارە و دوونیا ودەسەڵات ئێمە شەڕناکەین چونکــە بۆ دوونیا خۆمان بەکوشت نایەین وخوێن موسڵمان نارێژین

ئەمما شەڕكردن دژی كافران بەردەوامە تاقیامەت و ناوەستێت ئەوەی ئەم جیهادە دەكات موژدەی پێ دراوە ئەوەشی ئەم جیهادە سەرناخات لۆمە كراوە

أبو داود لە سننەكەیدا بەژمارە (2532) ڕیوایەتی كردوە لە أنس بن مالك كە پێغەمبەر ﷺ فەرموویەتی:

(والجهاد ماض منذ بعثني الله إلى أن يقاتل آخر أمتي الدجال)

تێكوشان بەردەوامە لەوكاتەی اللە منی ناردوە تاكۆتا كەس لەئومەتەكەم دەجال دەكوژێت .

تێكۆشانی بەكوشتنی دەجال كۆتای پێ هێنا كەواتا مەبەست لەتێكۆشان قتال كردنە وەرسول اللە ﷺ فەرموویەتی :

(لا تزال طائفة من أمتي يقاتلون على الحق ظاهرين على من ناوأهم حتى يقاتل آخرهم المسيح الدجال)

بەبەردەوام كۆمەڵێك لەئومەتەكەم كوشتار دەكەن لەسەر هەق وەدیارن بەسەر دوژمنەكانیان تاكو كۆتا كەسیان دەجال دەكوژێت

وە چۆن جیــهاد واجب نابێت لەکاتێــکدا خاکی موسڵمانان داگیرکراوە و ئازادکردنی خاکی موسڵمانان ئامانجـێکی ڕوون وئاشکرایە وگەڕاندنەوەی خیلافەت گەورەترین ئامانجە

شیخ الإسلام ابن تیمیة ـ دەفەرمــوێت :

(أما قتال الدفع عن الحرمة والدين فواجب إجماعاً فالعدو الصائل الذي يفسد الدين والدنيا لا شيء أوجب بعد الإيمان من دفع فلا يشترط له شرط بل يدفع بحسب الإمكان) [الفتاوى المصرية 4/508]

بەڵام کوشتاری دەرکردنی داگیرکەر لەپێناو بەرگری لەشەرەف ولە دیــن واجبە بەئیجماع چونکە دوژمنی داگیرکەر کەدین و دونیا وێـــران دەکات هیچ شتێ نیــە لەدوای باوەڕهێنان بەالله واجب بێت وەک شەڕکردن بۆ دەرکردنی وە هیچ مەرجێک دانانرێت بۆ دەرکردنیان بەڵکو بەپێی توانا هەوڵ دەدرێت بۆ دەرکردنیان .

الحمد لله رب العالمين

وصلى الله على نبينا محمد وعلى الـه واصحابـه اجمــعين